

фотографій, мультимедійного матеріалу). На додаток, у структуру практичних занять необхідно включити клініко-ситуаційні завдання, що направлені не лише на реалізацію підсумкового контролю поточного рівня знань, а також дозволить студентам використовувати отримані базові знання у майбутній практичній діяльності.

Ключові слова: Болонський процес, Європейська кредитно-модульна система, хірургічна стоматологія, стоматологія.

Стаття надійшла 20.04.2015 р.

УДК 378.046.4

С. В. Данилюк

Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків

ЗНАЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ «КЛІНІЧНА ПАТОЛОГІЯ В ЛІКУВАЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ» В ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ-КЛІНІЦИСТІВ

Кафедрою патологічної анатомії Харківської медичної академії післядипломної освіти складено програму циклу тематичного удосконалення «Клінічна патологія в лікувальній практиці». Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навичок, необхідних лікарю для поліпшення діагностики хвороб хірургічного і терапевтичного профілю. Акценти в програмі циклу зроблено на суперечливі питання, що виникають у лікарів-клініцистів під час формулювання заключного клінічного діагнозу, написання епікризу, лікарняного свідоцтва про смерть тощо. підготовка слухачів за програмою «Клінічна патологія в лікувальній практиці» сприяє міждисциплінарній інтеграції медичних фахових знань.

Ключові слова: лікарі клініцисти, цикл тематичного удосконалення, клінічна патологія.

З набуттям чинності нового Закону України „Про вищу освіту” почало відбуватися досить інтенсивне реформування вітчизняної освітньої системи [2]. В освіті, як додипломній, так і післядипломній, з’явилася певна кількість нових для України норм, що потребує від закладів освіти значного оновлення усталених підходів до підготовки фахівців і до підвищення їхньої кваліфікації. Серед низки нових методологічних засад нового Закону чи не найголовнішою є автономія закладів вищої освіти [3]. Це зобов’язує їх самостійно дбати про якість освіти, зменшуючи їх залежність від центральних органів управління. Але в той же час це надає можливість закладам освіти впливати на зміст освітніх програм навчальних дисциплін та обсяги їх викладання. При цьому якість підготовки фахівців визначається у термінах результатів навчання. З огляду на це кожний учасник освітнього процесу, а насамперед викладач, повинен знати нову методологію формування освітніх програм і способу визначення результатів навчання. Вона полягає в використанні компетентного підходу до побудови освітніх програм та Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи (ЄКТС) для оцінки результатів навчання [1, 5].

Будь-яка особа, що закінчила вищий медичний кадровий навчальний заклад та отримала звання «лікар-спеціаліст», стає членом «суспільства знань». І знання мають бути такими, щоб дати їй змогу впоратися з викликами сьогодення. Кожен лікар має бути підготовленим для прийняття принципових рішень і надавати судження не тільки в межах своєї галузі, а і поза ними. Досягти цього можна тільки придбавши певної кваліфікації та засвоївши компетентності, тобто, отримавши результати навчання, як кінцевої мети освітнього процесу. Компетентність – перший аспект результатів навчання – це здатність особи виконувати певний вид діяльності за допомогою здобутих знань, розумінь, умінь, цінностей та інших особистих якостей. Під кваліфікацією розуміють другий аспект результатів навчання – офіційний результат оцінювання та визнання компетентним органом того факту, що знання особи відповідають встановленим стандартам. Об’єктивність оцінки рівня кваліфікації потребує кількісного вимірювання, для чого використовуються кредити ЄКТС. Стосовно сфери післядипломної медичної освіти це знайшло відображення в необхідності складання програм циклів підвищення кваліфікації лікарів з урахуванням умов компетентнісного підходу [4].

Кафедрою патологічної анатомії Харківської медичної академії післядипломної освіти зроблено спробу розширити межі кваліфікації лікарів клінічних медичних спеціальностей. Для цього колективом нашої кафедри було складено програму циклу тематичного удосконалення

«Клінічна патологія в лікувальній практиці». Поруч з патологічною анатомією, як фундаментальною медичною дисципліною, все частіше стає «клінічна патологія». Поява цієї досить незвичної дефініції медичної спеціальності, поряд з іншими, є також проявом реформ в галузі освіти та в галузі медицини. Клінічна патологія обумовлює науковий і практичний підхід до встановлення медичного діагнозу із застосуванням як лабораторних досліджень – гістологічних, вірусологічних, бактеріологічних, біохімічних, так і з урахуванням клінічних даних.

Зміст програми охоплює весь обсяг теоретичних знань і практичних навиків клінічної патології необхідних лікарю в лікувальній практиці для поліпшення діагностики хвороб. Це стосується як медичних дисциплін хірургічного профілю, так і терапевтичного. Акценти в програмі циклу зроблено на суперечливі питання, що виникають у лікарів-клініцистів під час формулювання заключного клінічного діагнозу, написання епікризу, лікарняного свідоцтва про смерть тощо. Програму побудовано за системою блоків. Основними блоками є 11 курсів програми з патологічної анатомії та 4 суміжних дисциплін – радіаційна медицина, протидія насильства у сім'ї, імунопрофілактика і особливо небезпечні інфекції. Курс - відповідна самостійна частина програми, в якій подано значну за обсягом теоретичну інформацію з певної галузі патологічної анатомії. Курси розбито на розділи, кожний з яких включає кілька тем, а тема складається з окремих елементів. Для полегшення орієнтації у програмі та впорядкування інформації, що міститься в ній, курси і розділи закодовано. Кожний курс відповідає кредитному модулю ЄКТС, наприкінці якого слухачі мають скласти проміжний іспит – тестовий контроль.

Програму циклу побудовано таким чином, щоб на протязі місячного навчання (156 годин) надати змогу слухачам ознайомитись с сучасними найбільш актуальними практичними питаннями клінічної патології. Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарів.

Всі лекційні заняття супроводжуються мультимедійними презентаціями з використанням як загальновідомої програмної оболонки «Microsoft Powerpoint», так і з залученням досить нової «хмарної» програмної оболонки «Prezi». Остання дає можливість дуже наочно продемонструвати розвиток патологічного процесу як в хронологічному аспекті, так і с поступовим переходом з макроскопічного рівня на мікроскопічний. Дуже доцільним є використання інтерактивної системи «Smart board» для демонстрації презентацій, виконаних із застосуванням програмної оболонки «Prezi». Практичні та семінарські заняття проводяться з використанням телемедичних пристроїв, що дозволяють передавати on-line зображення, наприклад, з секційної зали, або, при проведенні мікроскопічних досліджень, передають мікрозображення на екран учбової аудиторії.

Теоретична підготовка передбачає обов'язкове відвідування лекцій, активну участь у семінарських заняттях, науково-практичних і патологоанатомічних конференціях тощо. З найбільш актуальних тем програми лікарі готують реферати, які обговорюються на семінарах.

Програма циклу включає в себе певну частину самостійної роботи, як аудиторної, так і позааудиторної. Для цього кафедра надає слухачам посібники для самостійної роботи, електронні посібники. Для самостійної роботи також є архів колекцій мікропрепаратів з описом патологічних змін за різними темами навчальної програми.

Наприкінці кожного курсу (кредитного модуля) навчальної програми циклу слухачі складають проміжний тестовий контроль із застосуванням системи інтерактивного тестування «Smart senteo». На основі одержаних оцінок слухачам циклу присвоюють кредити ЕКТС та визнають їхню кваліфікацію. Відповідні деталізовані дані запропоновано вносити в свідоцтво про навчання на циклі.

Після проведення циклу слухачам було запропоноване анкетування, щоб забезпечити зворотній зв'язок із слухачами, визнати їх відношення до проведеного циклу, отриманих знань. Переважна більшість слухачів позитивно оцінили якість та кількість поданого на циклі матеріалу, визнали корисними отримані знання та навички. Але в процесі обговорення було встановлено, що проведення міждисциплінарних циклів потребує оновлення нормативної бази, насамперед, розробки посвідчень нового зразку, потужного методичного та матеріального забезпечення.

Висновок

Таким чином, підготовка слухачів за програмою «Клінічна патологія в лікувальній практиці» сприяє міждисциплінарній інтеграції медичних фахових знань, поліпшує розвиток, міжособистісних компетентностей - здатність працювати в міждисциплінарній команді, здатність спілкуватися з експертами з інших галузей, та системних компетентностей - здатність

приспосовуватись до нових ситуацій, здатність породжувати нові ідеї (креативність), здатність працювати самостійно.

Список літератури

1. Vnesok universitetiv u Bolonskiy protses. Ofitsiyniy vipusk. 2-e vid. www.euroosvita.osp-ua.info/userfiles/file/2012/Tuning_UA.doc
2. Zakon Ukraini „Pro vischu osvitu” vid 01.07.2014 r. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Zaharchenko V. M. Proektuvannya program navchannya u kontekstI funktsionuvannya NRK: kompetentnIsniy pIdhId ta rezultati navchannya <http://www.tempus.org.ua/uk/korysna-informacija/publikaciji.html?start=70>
4. Lugoviy V. I. Realizatsiya svitovogo dosvidu rivnevoyi, orientatsiynoyi ta galuzevoyi organizatsiyi vischoyi shkoli v Zakoni Ukraini „Pro vischu osvItu”: shlyah do rozumInnya ta viznannya / V. I. Lugoviy, O. M. Slyusarenko, Zh. V. Talanova // Vischa osvIta Ukrainy. - 2014. – No. 3 (dodatok 1), S. 32-36.
5. Rashkevich Yu. M. Bolonskiy protses ta nova paradigma vischoyi osviti / Yu. M. Rashkevich, LvIv: Vidavnitstvo Lvivskoyi politehniki, - 2014. - 168 s

Реферати

ЗНАЧЕНИЕ ПРОВЕДЕНИЯ ЦИКЛА ТЕМАТИЧЕСКОГО УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ «КЛИНИЧЕСКАЯ ПАТОЛОГИЯ В ЛЕЧЕБНОЙ ПРАКТИКЕ» В ПОВЫШЕНИИ КВАЛИФИКАЦИИ ВРАЧЕЙ-КЛИНИЦИСТОВ

Данилюк С. В.

Кафедрой патологической анатомии Харьковской медицинской академии последипломного образования составлена программа цикла тематического усовершенствования «Клиническая патология в лечебной практике». Содержание программы охватывает весь объем теоретических знаний и практических навыков, необходимых врачу для улучшения диагностики болезней хирургического и терапевтического профиля. Акценты в программе цикла сделаны на спорные вопросы, возникающие у врачей-клиницистов при формулировании заключительного клинического диагноза, написанные эпикриза, больничного свидетельства о смерти и тому подобное. Подготовка слушателей по программе «Клиническая патология в лечебной практике» способствует междисциплинарной интеграции медицинских профессиональных знаний.

Ключевые слова: врачи клиницисты, цикл тематического усовершенствования, клиническая патология.

Статья надійшла 15.05.2015 р.

THE SIGNIFICANCE OF A CYCLE OF THEMATIC ENHANCEMENT OF "CLINICAL PATHOLOGY IN MEDICAL PRACTICE" IN IMPROVING THE SKILLS OF CLINICIANS

Danilyuk S.

The Department of Pathological Anatomy at Kharkiv Medical Academy of Postgraduate Education has compiled the program of the cycle of thematic enhancement of "Clinical pathology in medical practice." The content of the program covers the entire amount of theoretical knowledge and practical skills needed to improve physician diagnosis of diseases and surgical therapeutic profile. Accents in the program cycle made on controversial issues arising from clinicians in the formulation of the final clinical diagnosis, writing epicrisis, hospital death certificate etc. preparing students for the program "Clinical pathology in medical practice" promotes interdisciplinary integration of medical expertise.

Key words: doctors, clinicians, the cycle of thematic enhancement, clinical pathology.

УДК 374:616-053.9(477.53-25)

В. В. Зверева, А. В. Зайцев

В ДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА ЛЮДЕЙ В ПЕРІОД ГЕРАГОГІЧНОЇ ПОСТПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ В МІСТІ ПОЛТАВА ТА ЇЇ РОЗВИТОК

В ході проведеного психологічного дослідження, визначається вплив безперервної освіти на успішність соціалізації особистості «третього віку». Показано, що зниження інтелектуальної активності, можна попередити завдяки цілеспрямованому навчанню і праці. Реалізована в Україні соціальна політика поступово створює умови для активного включення в процеси реформ тільки економічно активного населення (18-60 рр.). При цьому виключається більша соціально-демографічна група людей, яка знаходиться в посттрудоваї фазі. Цим громадянам передбачена пасивна роль отримувача і споживача соціальних благ, з наданням захисту. Розуміння освіти літніх, що йде з часів античності (періоду розпаду рабовласницьких відносин), не змінилося, в принципі, до сьогодні.

У роботі надаються дані порівняльного аналізу ціннісних і смисложиттєвих орієнтацій літніх, які вже навчаються і тих, хто не має до цього ніякого відношення. Для того, щоб обґрунтувати формування безперервної освіти, було застосовано вивчення освітніх потреб геронтогруп. Розроблено перспективний план роботи, щодо успішної соціальної адаптації. Отже, освітній процес сприймається як необхідна частина системи освіти, супроводжуючи людину протягом всього життя.

Ключові слова: соціалізація, гердагогіка, геронтоосвіта, самооцінка.